

Helsetilsynet i Vestfold
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Deres ref.: 2008/4631
Saksbehandler: RAF
Vår ref.: 08/7983
Dato: 09.04.2010

Pasientrettighetsloven § 3-4 - Rett til informasjon for barneverntjenesten

Helsedirektoratet viser til henvendelse av 2. juli 2008 vedrørende oversendelse av taushetsbelagte opplysninger til barneverntjenesten. Vi beklager den lange saksbehandlingstiden.

Problemstilling

Helsetilsynet i Vestfold reiser spørsmål om hvorvidt barneverntjenesten har lovbestemt rett til å motta taushetsbelagte opplysninger i de tilfeller pasienten er 17 år og barneverntjenesten har overtatt omsorgen, - men ikke foreldreansvaret. Videre stilles det spørsmål om pasientrettighetsloven¹ § 4-5 må ses i sammenheng med pasientrettighetsloven § 3-4 slik at barneverntjenesten, som har overtatt omsorgen for barnet, får opplysninger for å oppfylle sine plikter etter barnevernloven². Bakgrunnen for henvendelsen er en konkret klagesak hvor det ble anført brudd på taushetsplikten ved at helsepersonell ved et helseforetak oversendte brev med taushetsbelagte opplysninger om en pasient til barneverntjenesten.

Helsedirektoratets vurdering

Der barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barn under 16 år etter barnevernloven § 4-8 eller 4-12, er utgangspunktet at barneverntjenesten skal gis informasjon når barnet er under 16 år, i tillegg til at barnet selv i alle aldre har krav på informasjon om sin tilstand og om behandlingen, jf. pasientrettighetsloven § 3-4 fjerde ledd som henviser til første ledd. Bestemmelsen innebærer at helsepersonell som hovedregel har taushetsplikt overfor barneverntjenesten når det gjelder barn over 16 år, med mindre barnet samtykker i at opplysninger gis.

For å unngå motstrid mellom denne regelen og pårørendes omsorgs- og foreldreansvar, er det tatt inn et unntak i pasientrettighetsloven § 3-4 tredje ledd. Det følger av bestemmelsens fjerde ledd at tilsvarende unntak må gjelde overfor barneverntjenesten som har overtatt omsorgen for barnet etter barnevernloven § 4-8 eller § 4-12. Dersom barneverntjenesten ikke får tilgang til helseopplysninger om barnet som må anses å omfattes av bestemmelsens tredje ledd, kan dette hindre barneverntjenesten i å oppfylle sine plikter etter barnevernloven.

---

¹ Jf. Lov om pasientrettigheter av 2. juli 1999 nr. 63 (pasientrettighetsloven)

² Jf. Lov om barneverntjenester av 17. juli 1992 nr. 100 (barnevernloven)

Forhold som kan omfattes av unntaket kan for eksempel være opplysninger om selvmordsfare eller annen alvorlig fysisk eller psykisk lidelse, hvor pasienten befinner seg og om innleggelse på sykehus på grunn av livstruende tilstander. Informasjonsplikten innebærer ikke nødvendigvis en full redegjørelse for den generelle helsetilstanden, hvilke undersøkelser som er foretatt mv. Om slik informasjon skal gis, må vurderes konkret i det enkelte tilfellet.

Det er gode grunner for at pasientrettighetslovens bestemmelser om informasjon til pårørende av barn får tilsvarende anvendelse for barneverntjenesten som har overtatt den daglige omsorgen for barnet under 16 år etter barnevernloven § 4-8 eller § 4-12. Hensynene bak regelen, er at barn under 16 år ikke selv kan ivareta sine egne interesser, og trenger bistand til dette. Tilsvarende hensyn ligger til grunn for tilfeller som faller inn under unntaket fra taushetsplikten for barn under 18 år etter pasientrettighetsloven § 3-4 tredje ledd. Videre har barneverntjenesten rett til å samtykke til helsehjelp på vegne av barn under 16 år når barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet etter barnevernloven § 4-8 eller § 4-12. Dette følger av pasientrettighetsloven § 4-4 annet ledd. Pasientrettighetsloven § 4-5 annet ledd om samtykke til helsehjelp på vegne av ungdom mellom 16 og 18 år kommer kun til anvendelse dersom vedkommende ikke har samtykkekompetanse etter pasientrettighetsloven § 4-3. Retten til å samtykke er en forlengelse av informasjonsretten. For at et representert samtykke skal være gyldig, må barneverntjenesten få den tilsvarende informasjonen som barnet får rett til som pasient.

På bakgrunn av vurderingene overfor er direktoratet av den oppfatning at barneverntjenesten som utgangspunkt ikke har rett til taushetsbelagte opplysninger vedrørende barn over 16 år som de har overtatt omsorgsansvaret for. Opplysninger som er nødvendige for at barneverntjenesten skal kunne oppfylle sine plikter etter barnevernloven, har de imidlertid krav på å få.

Vennlig hilsen

Kristin Cordt-Hansen e.f.
avdelingsdirektør

Ragnhild Finstad
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk